

**Lucae vande Poll ... Hollandia frustra tentata anno 1672 & 1673
sive De memorabili Ducis Luxemburgii Gallorumque excessu
e regione & urbe Ultrajectina : epos, solenni recitationis
publice actu effusum, cum eruditum & magna spei juvenem D.
Petrum ab Eyndhoven, Wourda-Bata. J.U. doctorem
renuntiaret auctor**

<https://hdl.handle.net/1874/20598>

625.

LUCÆ VANDE POLL; Ultraj.
J. U. D. & PROFESSORIS,
HOLLANDIA FRUSTRA TENTATA

anno 1672. & 1673.

S I V E D E

Memorabili, post miram belli varietatem,

Ducis Luxemburgii Gallorumque

Excessu è Regione & Urbe Ultrajectinâ,

E P O S,

*Solenni recitationis publicæ actu effusum, cum eruditum &
magna spei Juvenem,*

D. PETRUM ab EYNDHOVEN, Wourda-Bat.

J. U. Doctorem renuntiaret Auctor,

Nunc paulo cumulatus.

ULTRAJECTI;

Ex Officinâ *Meinardi à Dreunen*, Urbis & Academiae
Typographi ordinarii, Anno 1680.

Fauſta cano Belgis, lætos poſt nubila ſoles,
 Atque arma, armorumque vices, quas pacis in
 umbrâ
 Tranquillis meminiffe licet. Felicia Gallis

Bella prius! tunc bella aduerſa ac triſtia Belgis,
 Cum geſtiret ovans inimicaque dextra viroꝝ
 In Batavo plantaffe ſolo *tria Lilia Regni*,
 Aurea, cæruleis rutilantia *Lilia* ſignis!
 Admiranda loquar, noſtris conſpecta diebus,
 Et meritò ſeris tradenda nepotibus (at ſic
 Pleraque riſuris forſan, vel & omnia, tanquam
 Somnia) quæ jam nunc promam non-ſomnia, tantus
 Quam victor populus, validas ut ceperat urbes
 Tot ſubito, ac ſolo adventu, terroribus actus,
Trajecto plaudente fugax, poſt enſe receptam
Battavico Nardam, oppugnataque mœnia *Bonna*,
 (Pulverulenta velut nubes, quam colligit atra
 Tempeſtas, ſurſumque rapit) ſua vertere terga
 Cœperit. O! terris quantum his idem ille ſtetiffet
 Inuictus, ſi tot ſciviſſet victa tueri!

Dirige me in portum, *Omnipotens*, Qui rebus in arctis
Battavia Solamen eras: da poſſe volenti:
 Annue ter facilis, Qui Spes mihi Sola laborum es.

Vidiſti toties, oculata, ô Belgica, teſtis,
 Belli preſſa malis (palmæ ſed more reniti
 Quæ ſic preſſa ſoles) vidiſti, Portio Mundi
 Parva quidem, ſed magna Herôum ô Arca, quàm Se
 Mira illa humanis *Divina Potentia* rebus
 Miſceat; & memorare potes, quæ maximus Orbis
 Audiit, ac facti jam-dudum mille loquuntur:
 Ipſe etiam memori, quæ pandam, pectore volvo.

Venerat, utque ruunt liquidæ de monte supino
 Alpinae, properantque, nives, spatia ampla viarum
 Emenfus, celer, ecce! aderat *Rex Liliger*, & jam
 Evacuabat adhuc nostras heu! lauriger arcas,
 Ac spoliis montes spoliiorum addebat opimos,
 Ille viris opibusque potens *Ludovicus*, in Aulâ
 Qui magnâ cum prædæ expers, cum vivere felix
 Possset, in attonitos nimiam formidine *Belgas*,
 Bellorum moli jam par, *nec pluribus impar*,
 (Sit potior quamvis centum pax una triumphis)
 Arma mari terrâque palam ferri horrida iussit.

Usque ad eò indomitis cessit mox subditus iris
Isala, & Iliaco firmissima robore circum
Vesalia, atque ipsi (Mavortia pectora) *Gelri*.
 Tu quoque deplorata jugo dare colla nefando
 Cogebare, togâ rebusque Urbs inclyta gestis,
Trajectum infelix, Bellona ubi Gallica sedem
 Fixerat, & Musas armata fugârat inermes.
 Necdum erat æstivi ingressus signa aurea Cancri
 Tot qui Sol maria ac montes, dum dividit annum,
 Illustrat, curruque diem fulgente reducit,
 Fervidus ut *Regi* siccârat flumina, jamque
 Illi *Aquila Europææ*, Aquilæ illi in nubibus altis,
 Evanescentes ad nos dabat ire per undas.
 Postquam ierat, spectare domi atque audire malorum
 Tædebat miseros seriem. Vidi undique, vidi
 (Qualia terrificum comitantur plurima Martem)
 Vincla, fugas, rabiem, turbas, vim, funera, fures,
 Exitia, horrores, tela, ignes, flagra, ruinas,
 Totque domos intus; dicamne immanibus urfis
 Obsessas, trucibusque lupis, an milite Gallo?

Ah!

5

Ah! quoties, frustra conantem exire, repressit
 Invitum clausis civem vis ferrea portis!
 Luctus agros, luctus non unam invaserat urbem,
 Priscaque Majestas cum libertate jacebat,
 Imperiumque sine imperio, sine robore vires,
 Robore Cyclopum quæis par non turba fuisset.
 Frigidus interea circum tremefacta cõibat
 Corda cruor; creberque per ipsa repentè cucurrit
 Ossa metus; quasi Lernæis redeuntibus hydrys,
 Ora venenato pendentibus horrida dente,
 Quinquaginta atris immania hiatibus ora.
 „ Sæpe adeo ex animis *virtus, non territa monstris,*
 „ Exulat, anxietasque habitat, terrorque, pavorque
 „ Intus, & humanos mutat trepidatio vultus;
 „ Corporaque, immotum Niobes referentia saxum,
 „ Haud aliter riguisse putes, quam si obvia Gorgon
 „ Adstaret, capite anguifero fœdissima circum.
 Heu Patria! *Albanum* quæ fastidire tyrannum
 Carnificumque minas ausa, Hispanosque furores,
 Nec tunc passa tibi constringi brachia vinclis,
 Nunc imbellis eras; possesque columba videri,
 Aut ovis, aut cerva, aut sine dente læna, ubi nidos
 Deservisti ultrò, minitante tibi ultima Gallo,
 Jamque tuas implente vias, jam cantibus ædes:
 Cœlitus inflictam meruisti hanc denique pœnam.
 Quis faciem rerum infandam, quis singula de te
 Enuclëet! Cum castra tuis admoverat hostis
 Finibus, hastarumque seges se inferret in arva,
 Solamen fuga ubique fuit: Dira æra tonabant:
 Aëra teter odor, regnum vespillo tenebat

Mille inter tumulos, atque inter vilia mille
 Ilicet angustis injecta cadavera cellis,
 Seu plumbi transfixa globis, seu passa cruentas
 Ense neces, faniemque ictis sudantia membris.
 Parte aliâ albentes horrerès ossibus agros,
 Purpureasque cruore vias: quâque ire capella,
 Quâ bos antè boare solet, sonuere virorum
 Clamore aut clangore tubarum pascua, villæ,
 Et colles: valle ex imâ se mobilis Echo
 Vocibus ac vicibus diffudit in aëra crebris;
 Tympanaque ingrato repetebant murmure murmur.
 Non Damon capros, nec agebat Tityrus hædos.
 Euclio, dives opum, plenas sepeliverat ollas:
 Abduxit Nisam secum, & sua pignora, Mopsus:
 Illa patrem, natos alibi flevère parentes:
 Maluit infestas Corydón Amaryllidis iras,
 Quàm raptum pecus omne, pati. Jam rure relicto,
 Migrarat tunicata quies. Vaga Thestylis, albus
 Deformem aspectu pallor quam fecerat, altos
 Non fugitura amnes, potius fugitura per Alpes,
 Quam ferro passura necem, nec ab urbe redibat
 Ære gravis, nec jam cantabat ad ubera vaccæ.
 Parva fuit satis una ratis, quâ evaderet enses.
 La: pingue, & Batayus cedebat caseus hosti,
 Caseus, auratos imbres peperisse colonis
 Qui solet, ac populis dum latè alimenta ministrat,
 Terrarum spacia, Oceanumque, undasque pererrat.
 Tota expiranti similis sic, *Belgica* Mater,
 Jactabare, truci navis velut æquore. Quæ tam
 Dura silex, lacrymas molles ut dura teneret?

Flumina luminibus plena exivere dolorum,
Ore querelarum series, suspiria corde.
Mœrentum pars ipse fui, arrectoque rigeant
Multo horrore comæ; horrendum cum nuncia verum
Fama tulit, *Supremo* arsisse sacra *Tonanti*
Atria, templorum moles, *Wordæque* ruentis
In Batavis periisse decus, quæque allonat undis
Lecca fuis, passam jam *Ameidam* bella facesque,
Jam Trojæ in cineres *Bodegravam* abiisse propinquam;
Tum prædas inter medias, centumque dolores,
Ah! vivos miserorum artus vivo igne peremptos:
Mox, velut exta canum, in flammam conjecta parentum
Pignora, nec flexisse truces tenera ora tyrannos.
Tantane (exclamen) *tantane* heu! hostibus ira!
Tanta odia in Batavos *Batavum* fautoribus olim!
Crudelis miles magis, an magis ira ferarum?
Sæva fera in sylvis, crudelis tu quoque miles,

Sol, alius semperque idem qui nasceris Orbi,
Sol, Europa, mare, ac tellus, horrescite. Fas est,
Fas, istud damnare nefas, quod ut auribus hausit,
Fallor? an ingenuit *Rex* ipse misertus, & undas
Amne minus læto indignatus *Sequana* volvit?
Fallor? an & Luna erubuit, si talia vidit?

Ac veluti ventris vacui latratus abactum
Nocte lupum cogit plena ire ad ovilia, nunc hoc,
Nunc latus explorantem illud, spe donec inani
Delusus furit incassum, siccisque recedit
Faucibus, & reducem se fratrum ululatibus addit,
Quæ longè nemora alta sonant, at tutius intus
Balat mater ovis, balant sub matribus agni,
Haud secus *Hollandorum* in opes abreptus amore,

Ille adèd armipotens bellator Liliger , omnem
 Sæpè modum frustrà , atque aditum tentaverat omnem ,
 Quo (*Bodegraveses* vi depopulatus agellos)
 Mille iret raptum gazas , quæis *Haga* superbit .
 Illic *Auriaci* si augustà *Palatia Solis* ,
 Quæque auri vibrant *Procerum* *Capitolia* fulgur ,
 Vis gladii invafisset ovans , *Carthaginis Haga*
 Deletæ ferret faciem . Quin signa moventi ,
 Qua gelido solidarat aquas bruma horrida ponte ,
 Ni via sub pedibus , glacie pereunte , perisset ,
 Jam tunc , ô *Arx Aönidum* , *Leida* ipsa perisset ,
 Et sterilem foedis pareres nunc graminis herbam
 Reliquiis , læto circùm quæ fertilis agro
 Excellis frugum *Genitrix* , ubi languidus errat ,
 Mox qui *Cattigenùm Rhenus* se perdit arenis ;
 Prolabi *Oceanum* frustrà dum tentat in amplum .

Sic postquam fragili pendere *Hollandia* filo
 Visa fuit , bellique æstas jam prima , suoque
 Cessit hyems metuenda gelu , non pervia *Gallis*
 Stabat adhuc *Regio* , campique herbæque latebant
 Diluvie fluviorum , immissarumque paludum .

Tuta tegi sic tota potest , latèque profundo
 Hic tellus *Hollanda* mari defenditur , illic
 Amnibus . Hos facile est ruptis diffundere claustris ,
 Jugera quæ spatiosa patent , quæ pascua longè
 Luxuriant . Invadit humum circumfluus humor :
 Fit via vi : vivi percunt cum gramine flores ;
 Sorbet aquas arbor ; moriturque , ut *hydropicus* , omnis
 Ruris honos : sua vix tutatur villa colonos ,
 Quæ , quanto editior , tanto securior extat .

Et

Et seu mille viri, seu millia multa virorum
 Approperant, mors hic madida atque ingloria cunctos
 Terrebit, tantumque hæsuris limine primo
 Non dabit introitus agger perfossus, & illa,
 Quæ supèr unda salit, ditissimaque oppida cingit,
 Tot quibus in gremium merces vomit Amphitrite,
 At cum tempus adest undosum expellere pondus,
 Et ficcis armenta gregesque immittere pratis,
 Ligna quadruplicem stans machina ventilat alam,
 Perque vices, quæ vela cadunt, tolluntur in altum,
 Spumantemque rotant molem, miraque trahuntur
 Arte lacus, sensim nudatâ graminis herbâ:
 Nunc celerem celer Euris agit, nunc mitior Euro
 Vere novo Zephyrus, nunc vis Aquilonis acerbi:
 Moxque, ubi adhuc virides Phœbeam ad Lampada crines
 Siccat Vesta Parens, tondet vaga vacca jacentem,
 Læta suam quadrupes nutricem calcat, & it grex,
 It bos, quâ liquidus pridem ibat campus aquarum.

Ergò manu Batavâ, vigilique labore ligonum
 Protinus amotis, quæ frænant flumina, ripis,
 In pelagus verti undique agros, atque arma dolebat
 Arceri prædasque furor, magnamque, priori
 Exacto, alterius partem ut consumserat anni,
 Fulvo inhians auro, stabat, via si qua daretur,
 Annibal ante fores, ubi piscis anasque natatu
 Stagna pererrabant, immerisque pascua stagnis.
 Tunc, quot equi, si tot delphinum terga tulissent
Liligeras acies, prædatrix agmine longo
 Tota cohors tantum transisset spontè profundum,
 Squammigeroque insignis equo non unus Arion

Voce tubaque suo cecinisset more triumphos.

Interea pro Rege suo stans *Gallus Achilles*,
 Qui populi in nostris *Dux Luxemburgius* oris
 Fræna tenebat adhuc, spiransque immania bella,
 Ipse inter primos, maria ut spumantia venti
 Præcipites agitant, curarum fluctuat æstu;
 Impatiensque hostilis aquæ, quid possit obesse,
 Quid captis prodesse suis, expendit. At ista
 Indaganti ambas rumor non vanus ad aures
 It celer, & nova centenis hæc urbibus infert;
 Sceptrorum fervere minas, folioque nitentis
 Cæsareas *Leopoldi* Aquilas, & Iberica *Regis*
Hesperii Batavo jungi vexilla *Leoni*,
 In *Gallum* egresso signis socialibus, una
 Cunctorum dum causa foret, ne scilicet, armis
 Terrarum si Roma vetus sibi subdidit Orbem,
 Par fieret veteri Regina *Lutetia* Romæ.

Et spes jam populis, jam sermo erat ille domari
Borbonium sic posse Genus. Pendebat ab ore
Auriaci, nutuque, manus numerosa Cohortum,
 Totque Ducem tantum communi Marte sequenti,
 Et iussi parere duces; quæsitæque bello
 (Quæ tyrocini *Gulielmo* est gloria primi)
Narda erat in Batavis, idem cum *Scipio* movit
Nasovius sua signa foras (animoque virili
 Ante annos, fortique manu, majora daturus
 Exempla) & quæ se mitrata *Colonia* templis
 Erigit, ipsum hostile solum terroribus implet,
 Martia ferratæ fracturus cornua *Bonnæ*,
 Et tibi, Galle, viam Rheni occlusurus in undis.

Jamque

Jamque fore immoto parendum ante omnia fato,
 Et nihil in dubiis tutum magis esse relictum,
 Quam dixisse; *Vale, tentata Batavia frustra,*
Auriacis Luxemburgi mens turbida cœptis
 Fassa fuit, Martemque aliorum vimque trahendam
 Esse sibi, quâ formido, quâ *Rhenus*, Apexque
Borbonius poscebat opem, tutelaque Regni.

Mox, ubi colligere invitum fors dura jubebat
 Sarcinulas, Dux idem atque hostis, & incubus Urbi
Trajectinorum antiquæ, diro horrida bello
 Fulmina *Liligeri Jovis*, Herœasque, Ducesque
 Convocat, & solitis Mavortia ad æra cieri,
 Ore gravi haud levium prompturus pondera rerum,
 Inspirat sic fando animos; *Gens strenua ferro,*
Francigenum Robur, Capita, o! in utrumque parata,
Seu vestro pro Rege pati per vulnera mortem
Egregiam, lauros seu porrò annectere lauris,
Migrandi jam tempus erit: mecum ite, laborum
Consortes, Bellonæ alibi tuba clanget ad aures:
Virtuti patet omne solum. Quæ dextera vobis
Hac pugnax regione fuit, ne desinat ausis
Ad Bonnam certare novis: hanc audet in urbem,
Armorum nobis sociam, Germania bello
Irruere. O fortes, quorum invidet illa triumphis!
Sic sensit nos Belga viros, ut Iberia Flandris,
Vi ferri, ferre auxilium commota laboret:
Quique Alemannorum Phaëthon Leopoldus habenas:
Dirigit, ut trepidat! Sociorum ut viribus auget
Vix vires tandem ipse suas! Dominantibus illa
Fortè dies nobis aderit, quando excidet alta

Majestate miser, folioque auroque relictis,
 Gallorum Soli invitus concedet, & ipsa
 Danubii Nymphæ, Austriacâ quâ nobilis Aulâ
 Vindobona antiquas levat alta ad nubila turres,
 Undis nostra suis fulgentia Lilia cernent.
 Quin & Pellæo juveni par ipsa triumphis,
 Et magna Europæ Domitrix jam Gallia dici
 Posset ovans, ni Trajectini ad mœnia Rheni
 Zeistanis Rex noster agris hæssisset, & illa,
 Quâ toties vixit, si mens non læva fuisset.
 Quæ mora tunc, quænam fortuna noverca trabati
 Figere nos visa est clavo? Quæ causa, quis error
 Fatalisque dies ferrata repagula primus
 Sorti ad eò objecit nostræ? ne lætior iret,
 Ire gradu propero quâ cœperat antè, subactis
 Cornibus undantis Rheni, cum tota putaret
 Se fore mox dominos passuram Hollandia Celtas,
 Mitrataque palàm stans turri cederet ultrò
 Trajectum, suadente metu. Nunc se invida Tellus
 Fecit inaccessible; Batavâ nunc arte reclusis
 Stagnorum claustris, servatur mersa profundo,
 Quam primo incur su licuisset ad intima totam
 Pervasisse armis, penetrando quâ vomit undas
 Yapotens, fluidusque Urbem secat Amstela, vobis
 Quæ mundi donasset opes, laurosque perennes.
 Fronte capillata cum se victoria rursum
 Obtulerit, cupidis rapienda erit ocyus ulnis;
 Francigenasque iterum nec Zeista, nec ulla tenebit
 Segnities. Vigilare, Viri, vigilantibus albi
 Advenient lætique dies, titulosque decusque

*Audenti Rex ipse dabit. Sin fortis acerba
 Volvent fata vices; fas est superare ferendo,
 Incusare nefas, quicquid prudentia, quicquid
 Ars hominum cavisse nequit. Spes omnis adempta est
 Calcandi Frisios turmis victricibus agros,
 Groningæque solum. Jam fortior Ya superbit,
 Mattiacusque Leo, madidus toto equore circum,
 Fœdere quem Gallis juncti fortasse Britanni
 Frænabunt, famulante mari. Formido triumphet
 Battavicæ gentis; Lepores hos rideo, quorum
 Undique nunc nidos tegit unda. Sed unda paventes
 Circundet, terræque bibant stagnante salutem
 Sat miseram; vester, fortissima Pectora, fervor
 Inveniet siccos aliorum, ad prælia, campos.
 Quid juvat ulterius putrefacta ad præta morari,
 Ranarum quæ rauca cohors æstate coaxat,
 Dum circumfuso tellus Hollanda liquore
 Nec pedites Gallos, equitum nec sustinet alas?*

*Est locus, & nostro non ille est invius ensi,
 Vis ubi Arausiadæ, vincendi raptæ calore,
 Ad Bonnam grassatur atrox, & fulminat armis,
 Fortè Parisiacòs jam mox ruituræ per agros,
 Ni subito se nostra retrò vestigia vertant,
 Scilicet ut celsus frustra se Tyro fatiget,
 Et discat cessisse viris, nec temnere fortes.
 Quid si oriens Sol iste cadat? spes omnis in una
 Clade cadet Belgis, & nox erit atra malorum.*

*Ergò agite, & raptæ cumulos præmittite prædæ,
 Custodum stipante manu, seu plaustra juvabit,
 Seu plenas onerare rates. Victoria nobis*

14
Plus satis elargita fuit. Mars noster anbelat
Mole gravi. Immodico cum turgent sanguine venæ,
Proderit emisisse aliquid. Quas vidimus urbes,
Vicimus, & propriis premitur mea Gallia lauris.
Oppida jam civi exhausto reddamus, ut omnes
Stemus in Auriacum, Leopoldique agmina, sparsim
Diffiantes, foliorum instar, socia undique signa.
Ex voto, velut antè solet, cadat alea belli;
Alter honos vobis, & spes erit Orbis habendi.

Dixit, & ut dixit, cuncti, queis unus in unum
Versus adhuc steterat vultus, suffragia spontè
Conjungere, Ducis non dissentanea verbis;
Quaque via in Belgas densis Legionibus aucti,
Grandinis in morem, irruerant, hac ocyus ipsâ,
Tot claustra in Batavis, tot aquarum impervia strata
Pertæsi, remeare parant. Mox fræna caballis
Aptantur, solidoque solo portante, vel undâ,
Trajecto evchitur passim direpta supellex,
Visque ingens abit argenti, & congestus opum mons.
Jamque tuus, Luxemburgi, prior ipse recessus
Addiderat reliquis celeres migrantibus alas,
Curaque post te, tunc equitem, velut umbra, sedebat,
Cædebatque intus furdo tibi verberere pectus.

Abstulerat decus omne herbis, terræque November
Mutarat faciem, frigusque reduxerat annus,
Festinans cum mane novo Mars *Liliger* ivit
Quæsitum loca tuta foras, turreſque reliquit
Trajecti, antiquasque domos, urbemque priori
Disſimilem, laceramque, & quam sale sæpè maligno
Defricuère mali: *Vanescite, Lilia, in auras,*

Dixi-

Diximus; ah! *Iolium infelix*, *tribulisque repletum*,
Lappisque, & *Paliuro*, & *circum urente cicutis*
Immixtâ urticâ, & *pungentibus undique spinis*,
Tot nobis quæ damna dabant! Non excidet unquam
 Illa mihi, dum vivo, diēs, qua colla gerentes
 Libera jam cives; populique aplustria vidi,
 Signa triumphantum, tremulas in turribus alas,
 Et passim *Auriacas* cingentes corpora zonas,
 Ferventesque vias, ac lætæ pabula flammæ,
 Et fora *Liligeris* jam non obsessa maniplis.
 Ah! quoties, quas tu strages, *Bodegrava*, tulisti,
 Tectorumque miser metuebam incendia, tunc cum
 Terribiles vultuque truci, ferroque minaci,
 Grassabantur adhuc furæ, victosque volebant
 Fata pati, quicquid fecisse licentia sua sit!
 Fallimur? an vestræ pars mansuetudinis ingens
 Illa fuit, rigidus quod (quem distringitis) ensis,
 Borboniæ ô Acies, nostri non fuderit amnes
 Sanguinis, & (miseri media inter millia vulgi)
 Effera non totam rabies everterit Urbem,
 Qualis erat Danaum in Trojam furialis Erinnyis?
 Dum belli certare odis, dum impunè licebat
 Figere adhuc spoliis ungues, dum spontè per ignes,
 Spontè ruebatis, *Celtæ*, per tela globosque,
 Martem inter mediū ac mortem, victricia vobis
 Cinxerunt tot ferta comas; at cardine roto
 Jam verso, ut stiterant vestras res fata secundas,
Nassovii cessere ausis; qui ferre priorem
Rege suo, laurisque parem, ac terrentibus Orbem
 Viribus, haud potuère Duces. Nec vana pavoris

Causa

Causa fuit : namque alta prius qui Pergama *Nardæ*
 Straverat , infestæ mox altera Pergama *Bonnæ*
 Perdomuit *Gulielmus* ovans , ferroque labantem
Battaviam tutâ sic rursus in sede locavit.

Disce , viris ensique nimis quæ , *Gallia* , fidis,
 Non tantum errare agricolas , sed magna crepantes
 Prælia , ubi avertit lætos occasio vultus ,
 Falli posse Duces. Ite agmina ; vimque , dolosque.
 Atrocesque minas intendite ; spargite tela ,
Francigenæ ; muros superate , atque oppida & arces ,
 Crebraque post faustas fatiet vos laurea pugnâs ;
 Quid vicisse juvat , victas si linquitis urbes ?
 Laurorum hoc onera evomere est , victoria non est.

Ergo ubi *Trajectina* sibi , quas victor habebat ,
 Restitui *Urbs* vidit claves , sua gaudia , claves ,
 Quæ civi portarum obices , & mœnia pandunt ,
 Atque alias debellatus Bellator in oras
 Excessit , quod *Bonna* adversa que fata vocabant ,
 (Vix quod crediderant *Europa* Orbisque futurum)
 Læta aderat , civisque , *Deo* Fautore , revisit
 Pulsa prius ferro Libertas , carior auro.

Magne *Sator Patriæ* , Qui Lunam & celsa serenas
 Lumina , luminibusque , *Pater* , nos aspicias æquis ,
 Terrarum Cœlique *Sator* , Spes , Umbo piorum ,
 Setotos debere Tibi , suaque omnia , *Belgæ*
 Agnoscunt. Grandem remorâ Tu sistere grandi
 Vim poteras , *Regnator* ubique , tot undique sceptrâ
 Qui , *regum Rex* Ipse , regis , Qui nubila nutu
 Ac Solem facis ire Tuo , frænâsque premisque
 Deturbaturos , si possent , astra Gigantes ,

Quæ

Quæ dabimus? quæ sacra Tibi? Te *Præside* tanto,
 Quod stemus, laus prima Tua est. Vix cominus arma
 Quassabant *Bonniam*, quum, famâ inde eminus actâ,
 Attonitis sibi corda quati sensêre, superbi
 Qui spatia *Ultrajectinum* longinqua per *Agrum*,
 Arvaque plena metu, furibundi Martis Alumni,
Liligeri Heroës, vi prædatrice premebant.
 Vindice Te, regum arma cadunt. Tu Belgica clemens
 Bella beas, viresque viris & robor a civi
 Servando rediviva dabas. Te tanta Tuorum
 Cura tenet, Te tantus amor. Laus altera forti
Nassovio reddenda, tuas qui frangere cristas,
Galle, potest, Nivcis ingentem hinc vivida pennis
 Fama vehit, secumque trahit maria omnia circum,
 Quem juxta sedet aurato Victoria curru,
 Exsuperantem ipsos titulorum mole Parentes.
 Hic ille est, qui è funeribus surrexit avitis,
Auriacus Phœnix, ac per discrimina rerum
 Mille abiit, laterique aptat Dux prævius enses,
 Quique prius Fabii cunctatus more, ruinam
Scipio Battavicus mox avertisse *Batavam*
 Gaudet adhuc, totque arma virûm, totque agmina iussu
 Direxisse suo. Tantus sic Tiphys ubi ipse
 Præfuit ambiguae Navi, glifcente tumultu
 Multum antè, heu! passam, decumanis fluctibus actam,
 Solvit ab exitio. Tum verò nonne favoris,
 Spe qui major erat, Divinitus adfuit aura?
 Adfuit; atque imbres cessere, & fœta procellis
 Sidera. Proreptæ dira in certamina turmæ,
 (Bellerophontæis agiles levitatibus alæ)

Motu adèò armorumque Ducisque in bella secundo,
 Infestas stravère acies. Crevère tropæa;
 Ac postliminio veluti redeuntibus, ô quot
 Nata fuère novas clamantia gaudia lauros!
 Tum natura licet carmen numerosque negaret,
 Aut carmen cives cecinère, aut carminis umbram,
 Plebe vagâ exultante palàm. Quis singula versu,
 Mente quis humana penetret cœlestia dona,
 In patriæ toties communem effusa salutem,
 Dona voluminibus chartæque impressa perenni,
 Dona auro & cedri meritò insculpenda columnis,
 At melius tot fixa animis? Quisnam omnia, quisnam
 Laudibus hæc decoret dignis? Quæ lingua? Quot ora?
 Non calami centum, centum non denique voces;
 Non ego, quem Suadæ haud exornat copia, quique
 Vela, velut fessus jam navita, pono, lubensque
 Lætusque ingredior portum, portuque potitum
 Pulchra solet requies, quam tandem amplector amicam.

F I N I S.